

Foto: Depositphotos

Pogrebna dejavnost

Cene grobnin se že višajo

Občine, kjer pogrebno dejavnost kot tržno dejavnost opravlja zasebno podjetje, morajo namenjati več denarja za vzdrževanje pokopališč.

Darja Kocbek

Dokler so bile pogrebne in pokopališke storitve enovita dejavnost, so podjetja lahko z višjimi prihodki v eni skupini dejavnosti pokrivala izgubo v drugi skupini dejavnosti in vlagala v pokopališko infrastrukturo.

Na dve odločitvi ustavnega sodišča in upravnega sodišča, ki sta ključni za izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti, čakajo javna podjetja in občine. Ustavno sodišče še ni odločilo, ali Zakon o pogrebnih in pokopališki dejavnosti iz leta 2016 v delu, ko pogrebno dejavnost opredeljuje kot tržno dejavnost, posega v izvirno pristojnost občin. Upravno sodišče pa odloča o pritožbi v povezavi s prenosom lastništva pokopališča na občino.

Zakon iz leta 2016 je dejavnosti, ki podjetjem prinašajo dobiček, dal na prosti trg, dejavnosti, ki prinašajo stroške, pa je prepustil lokalnim skupnostim, pojasnjuje Robert Martinčič, predsednik Komisije za pogrebno dejavnost GZS - ZKG in član Upravnega odbora GZS - ZKG. Dokler so bile pogrebne in pokopališke storitve enovita dejavnost, so podjetja lahko z višjimi prihodki v eni skupini dejavnosti pokrivala izgubo v drugi skupini dejavnosti in vlagala v pokopališko infrastrukturo. Zdaj pa morajo občine, kjer tržno dejavnost opravlja zasebno podjetje, namenjati več denarja za vzdrževanje pokopališč. Cene grobnin se zaradi tega že višajo.

Deset let za ureditev razpolagalne pravice

Zakon iz leta 2016 pravi, da morajo občine, ki niso lastnice pokopališča ali nimajo ustrezne razpolagalne pravice, najkasneje v desetih letih poskrbeti, da to postanejo. Problem je v tem, da je v Sloveniji lastnica

polovice pokopališč Rimskokatoliška cerkev, ki pa se s prenosom, ki ga predpisuje zakon, ne strinja.

Na teh pokopališčih po besedah Martinčiča ni vlaganj, ker občine in javna podjetja po zakonu o javnih financah v tujo lastnino ne smejo vlagati, grobnine pa ne vsebujejo stroškov za investicije in investicijsko vzdrževanje. »Po eni strani zakon od občin zahteva, da pokopališča vzdržujejo, po drugi strani pa pokopališke dejavnosti ne morejo izvajati v obsegu, ki ga zahteva,« pojasnjuje sogovornik.

V primeru župnije Šentvid v Ljubljani je bil sprožen razlastitveni postopek, ki je na upravnem sodišču. Zdaj cela Slovenija čaka na razplet tega primera, kar lahko traja še zelo dolgo.

Težave z izdajanjem dovoljenj za opravljanje dejavnosti

Velik problem pri izvajanju pogrebne in pokopališke dejavnosti je izdajanje dovoljenj za opravljanje dejavnosti. Minimalni pogoj za to je, da je treba imeti zaposleni dve osebi, eno vozilo, en prostor za oskrbo pokojnikov, en hladilni prostor in eno transportno krsto. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologije RS (MGRT), ki dovoljenja izdaja, zakon tolmači absurdno široko, pravi Robert Martinčič. To pomeni, da je za pridobitev dovoljenja dovolj imeti nujno potrebna osnovna sredstva najeta.

Najbolj sporen je najem hladilnega prostora v povezavi s prostorom za urejanje pokojnikov, ki ga je mogoče najeti tudi v bolnišnici ali domu starejših občanov. Če v bolnišnicah in domovih vnosa trupel ne bodo dovolili, bodo izvajalci, ki nimajo lastnih prostorov, lahko pokojnike še naprej hranili v garažah in jih preoblečili na parkiriščih. Ministrstvo dovoljuje tudi najem transportnih krst in avtomobilov. Jasno je, kaj to pomeni, če imata najemnik in najemodajalec hkrati intervencijo, opozarja Robert Martinčič.

»Bo pokojnik več ur ležal na cesti, da se bo vrnila izposojena transportna krsta ali avtomobil? Absurdno je tudi, da ministrstvo dovoljenja izdaja ne glede na kraj najema osnovnih sredstev. To pomeni, da je mogoče imeti transportno krsto najeto v Kopru, hladilnico v Novem mestu, prostor za urejanje pokojnikov v Murski Soboti, poslovne prostore pa recimo v Ljubljani,« skrb zbujujoče razmere ponazarja Martinčič.

Na ministrstvu mu odgovarjajo, da »se pogrebna dejavnost izvaja na trgu, kar pomeni, da bi bilo za izvajalca pogrebne dejavnosti nerentabilno, če bi izvajal dejavnost v Ljubljani, transportno krsto imel najeto v Kopru, hladilnico v Novem mestu ter izvajal oskrbo pokojnikov v Murski Soboti«.

Zaradi ogrožanja javnega zdravstva in sprenevanja pri izdajanju dovoljenj in posledično izigravanja

zakonodaje je GZS - ZKG decembra 2017 ministrstvu poslala protestno pismo, na katerega še ni prejela odgovora. Tam so do zdaj izdali dovoljenja 103 izvajalcem in vsa bi morali revidirati. »Namen zakona je bil, da se v dejavnost uvede pieteta, ne pa uzakonitev praks iz znanega filma Maratonci tečejo častni krog,« opozarja Martinčič. Na ministrstvu pojasnjujejo, da je njihovo stališče že od začetka izdaje dovoljenj novembra 2017 jasno. Pojasnili so ga tako na delovnih sestankih priprave podzakonskih aktov kot tudi v osebnih kontaktih z vodstvom GZS.

Zadeva je postala še posebej pereča s pojavom koronavirusa oziroma epidemije covid-19, kar so zasebna podjetja iz Obrtno podjetniške zbornice Slovenije celo sama izrecno priznala v dopisu predsedniku vlade, v katerem naj bi po neuradnih informacijah napisala, da zagotavljajo le oskrbo in hrambo pokojnikov v normalnih razmerah, torej neokuženih pokojnikov, niso pa usposobljena za potrebe v času epidemij. »To stališče je popolnoma nesprejemljivo, saj bi morala biti usposobljena za vse pokojnike in za vse primere, ker drugače ne bi smela dobiti dovoljenja za opravljanje dejavnosti. Koronavirus namreč ni edini nevaren virus ali bakterija, s katero se je ob neustreznem ravnanju in neupoštevanju navodil mogoče okužiti v Sloveniji,« pojasnjuje Martinčič.

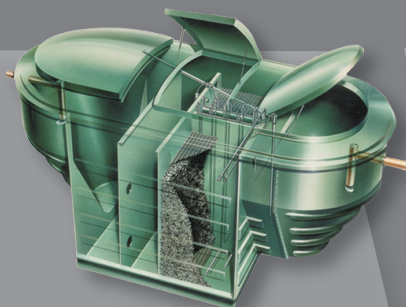
»Koronavirus ni edini nevaren virus ali bakterija, s katero se je ob neustreznem ravnanju in neupoštevanju navodil mogoče okužiti v Sloveniji,« pojasnjuje Robert Martinčič.

Sistemi za čiščenje odpadnih vod.

KOMUNALNE ČISTILNE NAPRAVE HiPAF

10 - 3000 PE

MALE BIOLOŠKE ČISTILNE NAPRAVE DIAMOND

Modeli Dms od 1- 20 Pe
Modeli Dmc od 20- 55 Pe

INDUSTRIJSKE ČISTILNE NAPRAVE PO MERI NAROČNIKA

STERILIZATORJI ODPADNIH VOD

Foto: Depasiphotos

Problem slab inšpekcijski nadzor lokalnih skupnosti

Velik problem je tudi slab inšpekcijski nadzor lokalnih skupnosti nad izvajanjem dejavnosti, še posebej nad 24-urno dežurno službo, ki je zelo pomembna, saj preprečuje korupcijo in nepieteten boj za pokojnike. Ob tem ko zakon jasno določa, da ta služba obsega vsak prevoz od kraja smrti do hladilnih prostorov izvajalca javne službe ali zdravstvenega zavoda zaradi obdukcije, še vedno prihaja do kršitev zakona in razlag, da lahko pogrebno podjetje, ki ga izberejo svojci, pelje

pokojnika iz bolnišnice na njegov dom. »To seveda ni res. Stanje poslabšuje dejstvo, da je le manjši del občin določil izvajalca te gospodarske javne službe, čeprav zakon občinam nalaga, da morajo to storiti v roku enega leta od njegove uveljavitve. Poleg tega MGRT ne vodi in javno objavlja evidenc izbranih izvajalcev te gospodarske javne službe,« opozarja Robert Martinčič. Na MGRT so nam zatrdili, da vodijo tudi evidenco izvajalcev 24-urne dežurne službe.

Pozitivno pa je, da se vse več občanov odloča za žarni pokop. Zelo pomembna sta dva pozitivna vidika upepeljevanja, pa se o tem ne govori. V Sloveniji so pokopališča na vodovarstvenih območjih. Medtem ko se pri klasičnem pokopu s krsto ostanki pokojnika razkrajajo in odtekajo v podtalnico, z žarnim pokopom vire pitne vode varujemo. Pokopališča so tudi na območjih najboljših kmetijskih zemljišč, ki jih z upepelitvijo pokojnika prav tako varujemo. Žarni grob je do sedem krat manjši od enojnega klasičnega groba, hramba žare v kolumbariju omogoča več kot 20-krat boljšo izrabo prostora, neomejen prihranek prostora je raztros pepela. gg

JUST KOM

PARTNER SKUPINE ZOELLER

JUST KOM, podjetje za prodajo in servis komunalne opreme d.o.o.
 Brnčičeva 13, 1231 Ljubljana-Črnuče
 Tel.: 01 563-15-59, E-pošta: igor@just.si

V sodelovanju s podjetjem Stummer Kommunalfahrzeuge iz Avstrije kupcem ponujamo inovativne rešitve na področju nadgradenj za zbiranje in odvoz odpadkov.

Letošnja novost: nadgradnja Medium X4

Nadgradnja Medium X4 je novost v družini najboljše prodajanih nadgradenj iz serije Medium, ki so namenjene zbiranju in odvozu odpadkov iz gospodinjstev, obrti in industrije. Odlikujejo se po svoji univerzalnosti in zagotavljajo ekonomsko učinkovito in okolju prijazno storitev. Posebnost nadgradnje Medium X4 glede na predhodne modele je večji koristen volumen pri enakih dimenzijah vozila, večje vsipno korito za sprejem odpadkov, manjša lastna teža in posledično večja koristna nosilnost. Vitalni deli nadgradnje (npr. stiskalni mehanizem, iztisna plošča) so povsem na novo zasnovani. Novo je tudi krmljenje nadgradnje in terminal za upravljalca v kabini vozila.

Serijsko je vgrajen t.i. sistem za optimizacijo stiskanja, ki v realnem času nadzira parametre nadgradnje in prilagaja delovanje trenutnim razmeram. Nove rešitve omogočajo večjo stisljivost predvsem pri lahkih frakcijah odpadkov, nižji delovni pritisk in posledično manjšo porabo goriva.